BIJLAGE bij punt 2.2

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Directoraat-Generaal voor de Landbouw en Voedselvoorziening

Nota voor de Coördinatie-Commissie.

Betreft: Voorstellen van de Europese Commissie voor de landbouwprijzen en begeleidende maatregelen.

Inleiding

De Commissie brengt de Raad met zoveel woorden onder de aandacht dat de prijsbesluiten tijdig moeten worden genomen en binnen een zeer ruime context, d.w.z. in volledige samenhang met de eerdere voorstellen inzake de aanpassing van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Die benadering van de Commissie kan onze instemming hebben.

De Commissie signaleert de achteruitgang van de internationale vraag, die ook voor de agrarische sektor ongunstige gevolgen heeft. Dit klemt temeer nu de Gemeenschap een toenemend deel van de produkten naar derde landen exporteert. De afhankelijkheid van de situatie op de wereldmarkt manifesteert zich daardoor in bijzondere mate.

Over de situatie in de landbouw en de inkomensontwikkeling in de landbouw schetst de Commissie een weinig opwekkend beeld. De inkomens in de landbouw zijn allerwegen gedaald, ook in de Overzeese landen.

Over de marktsituatie en de vooruitzichten geeft de Commissie niet veel nieuwe informatie; in eerdere voorstellen is de situatie voor de verschillende sektoren uiteengezet;

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 4088
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S03679

zij heeft de prognoses op langere termijn geactualiseerd in de vorm van produktie- en consumptiecijfers voor het jaar 1990. De bevolkingsgroei van de Gemeenschap beweegt zich tot 1990 op een aanzienlijk lager stijgingspercentage dan in de zeventiger jaren. Ook het verbruik per hoofd van de bevolking zal voor de komende jaren duidelijk minder stijgen dan in het vorige decennium.

Deze en andere faktoren, zoals de begrotingssituatie, liggen ten grondslag aan de prijsvoorstellen van de Commissie. Zij kwalificeert haar voorstellen als restrictief; met name de marktsituatie maakt een strenge prijsdiscipline noodzakelijk. Zij herinnert eraan dat overwogen is om een algehele prijsbevriezing toe te passen; zij besloot echter tot gedifferentieerde prijsaanpassingen voor de verschillende produkten.
Deze voorstellen vormen één geheel met de voorstellen voor begeleidende maatregelen, die reeds eerder werden ingediend, alsmede de voorstellen om de geleidelijke afbraak van de Monetaire Compenserende Bedragen (MCB).
De Commissie heeft daarnaast nog enkele aanvullende voorstellen uitgebracht, waaronder een voorgestelde wijziging in de verhouding tussen botervet en eiwit in de zuivelsektor.
De voorgestelde prijswijzigingen, alsmede een samenvatting
./. van begeleidende maatregelen, zijn in Bijlage I opgenomen.

<u>De prijsvoorstellen</u>

De gemiddelde verhoging van de gemeenschappelijke prijzen, uitgedrukt in ECU, bedraagt voor de Gemeenschap als geheel 0,8%. Door de voorgestelde afbraak van MCB wordt deze stijging in benedenwaartse richting meer dan gecompenseerd.

Volgens de Commissie is het effekt van de voorstellen op de consumptieprijzen van voedingsmiddelen en dus op de kosten van levensonderhoud praktisch nihil.

Bij de prijsvoorstellen kan worden opgemerkt dat de Commissie in haar gedifferentieerde prijsaanpassing niet logisch te werk is gegaan. Wanneer, zoals de Commissie argumenteert, rekening wordt gehouden met de marktsituatie voor de verschillende produkten, dan laten zich bepaalde voorgestelde prijsverhogingen daar niet goed mee rijmen. Zulks geldt in het bijzonder voor de rundvleessektor, waar de marktprijs sterk onder druk staat en de interventie voorraden zeer hoog zijn opgelopen. Ook de voorgestelde prijsverhogingen voor varkensvlees en schapevlees, alsmede bepaalde soorten groenten en fruit, spreken geenszins voor zichzelf; voor laatstgenoemde produkten vertaalt een overschot zich weliswaar niet in interventievoorraden, maar met name voor het schapevlees vertonen de kosten van het beleid een sterke stijging. De voorstellen zijn daardoor onevenwichtig geworden en dat moet als kritiek op de voorstellen worden aangemerkt.
Voor de zogenaamde kleinere eiwithoudende produkten als erwten, tuin- en veldbonen, alsmede gedroogde voedergewassen, stelt de Commissie enige prijsverhoging voor. Van de zijde van het bedrijfsleven wordt daar constant op aangedrongen, mede ook gezien de zeer afhankelijke invoerpositie van de Gemeenschap en de noodzakelijke produktiebeheersing van andere gegarandeerde akkerbouwgewassen.

Met de voorgestelde wijziging van de prijsverhouding tussen botervet en eiwit, de magere melkpoeder, beoogt de Commissie de boterconsumptie te stimuleren. Blijkens haar voorstellen zal de boterprijs met ruim 10% dalen, wat naar berekening van de Commissie een additionele afzet van 60.000 ton zal opleveren.

Gezien de structurele overschotsituatie spreekt deze Commissie-benadering enerzijds wel aan, mede omdat andere bestemmingen voor boter dan voor menselijke consumptie eigenlijk niet in de rede liggen. Anderzijds behoort niet de bedoeling van deze regeling te zijn dat de producentenprijs daardoor daalt.
Een en ander betekent wel dat de afzet van de magere melkpoeder voor de veevoedersektor meer middelen zal vergen. Niettemin valt ervoor te pleiten de Commissie het voordeel van de twijfel te gunnen, op voorwaarde dat de regeling neutraal werkt voor de producentenprijs.
In het algemeen kan worden geconcludeerd dat de prijsvoorstellen als restrictief en bespreekbaar kunnen worden aangemerkt, maar dat onzerzijds duidelijk voorkeur wordt uitgesproken voor een algehele prijsbevriezing.

De MCB-afbraak

De voorgestelde MCB-afbraak* raakt met name de belangen van Nederland en van de Bondsrepubliek. Het resultaat zou zijn dat in de Bondsrepubliek de gemiddelde procentuele verhoging in ECU van 0,8 hierdoor wordt omgezet in een prijsverlaging in nationale valuta van 5,4%. Voor Nederland wordt de daling 3,1% gemiddeld; meer precies aangeduid voor melk 4,3% en voor tarwe 4% prijsdaling.

De voorgestelde afbraak van de als tijdelijk bedoelde MCB is nogal drastisch en sluit ook niet aan bij de onderhandelingsrealiteit. In Athene was sprake van een afbraak van de bestaande MCB in 3 of 4 jaar, waarbij Nederland zich zou kunnen vinden in Frans/Duitse afspraken over deze materie. Aangenomen mag worden dat het resultaat van Frans/Duits overleg bepalend zal zijn voor dit onderdeel van de Commissie-voorstellen.

* halvering van de bestaande positieve, plus franchise

De afbraakperiode zal wellicht naar 4 jaar tenderen. Indien dát het resultaat zou zijn, leidt dat uiteraard tot minder nadelige inkomenseffekten, dan hetgeen de Commissie thans voorstelt. Gezien het belang van de afbraak van de MCB en gelet op de inkomensconsequenties daarvan, is een verdere bestudering van mogelijkheden zeker op zijn plaats.
Het aspect van de mogelijkheid van compensatie-maatregelen bij afbraak van positieve MCB, dient daarbij niet uit het oog te worden verloren. De bedoeling moet niet zijn dat nationale compensatie-maatregelen worden geïntroduceerd; alle maatregelen dienen op communautaire grondslagen te berusten.

<u>De begeleidende maatregelen en financiële consequenties</u>

Voor wat betreft de begeleidende maatregelen zij ook verwezen naar de nota "Aanpassing Gemeenschappelijk landbouwbeleid", die onlans werd behandeld in de Coördinatie Commissie en de R.E.Z.
Hier zij volstaan met de mededeling van de Commissie dat het gehele pakket voor de begroting 1984 een totaal-bedrag aan besparingen oplevert van 875 miljoen ECU. Naar het oordeel van de Commissie is dat ongeveer voldoende om extra uitgaven te compenseren, die voor de begroting 1984 zullen optreden.
Omdat de Commissie de besparingen op MCB-uitgaven ongetwijfeld te rooskleurig heeft ingeschat, zal zeker uit hoofde van deze post een bijstelling moeten plaatsvinden.

Drs. J. Bergman
8 februari 1984

Samenvatting prijsvoorstellen 1984/85

Prijsverhogingen in ECU's

granen, melk, wijn	0 %
rundvlees, schapevlees, varkensvlees	1,5%
suiker	1 %
koolzaad	- 1 %
zonnebloemzaad	1 %
olijfolie - interventieprijs	0 %
- produktiesteun	2,5%
groenten en fruit	0 tot 3%
tabak, afhankelijk van variëteit	- 2% tot 3%
eiwitgewassen, vezelgewassen	2,5%

Afbraak mcb's (effect op prijzen in nationale munt)

D	: melk	- 6,778 %
	: granen	- 6,262
	: andere	- 5,734
NL	: melk	- 4,360
	: granen	- 3,926
	: andere	- 3,512
F	: varkensvlees/wijn	+ 1,500
	: melk	+ 2,388
	: andere	+ 2,862
DK	: alle sectoren	- 1,129
UK	: alle sectoren	- 3,994
GR	: alle sectoren	+ 2,010

Begeleidende maatregelen

Deze zijn in het algemeen reeds vermeld in doc. COM 500. In het prijzenvoorstel wordt hiernaar verwezen. Tevens zijn enkele nieuwe begeleidende maatregelen voorgesteld. De belangrijkste hiervan is een drastische wijziging van de prijsverhouding boter/magere melkpoeder (verlaging interventieprijs boter met 11,4% en verhoging interventieprijs magere melkpoeder met 10,9%).